

Jännittävää kulkurinelämää

Turun Sanomat 24.9.2011 02:35:17

• Astrid Lindgren: Rasmus på luffen, Åbo svenska teater, dramatisointi, ohjaus ja visualisointi Markus Virta, valosuunnittelu Jouni Haavisto, äänisuunnittelu Olli-Pekka Lepovuori, maskeeraus ja kampaukset Sabina Segerström, musiikin sovitus Jussi Vahvaselkä, ensi-ilta 22.9. Wrethalla, Kemiö.

”Ei edes kaikkein rumin, kaikkein mahdottomin pullukka voinut olla toivomatta, että jonakin kauniina päivänä tulisi joku, joka jostain käsittämättömästä syystä haluaisi ottaa juuri hänet. (...) oikein omaksi lapsekseen.”

Astrid Lindgrenin 1956 julkaistu lastenkirja Rasmus på luffen (suom. Rasmus ja kulkuri tai Pikku kulkuri) käsittelee monien muiden Lindgrenin tarinoiden tapaan orvon lapsen teemaa. Nimihenkilön suurin unelma on löytää itselleen isä, äiti ja koti. Eräänä päivänä hän pakenee lastenkodista ja lähtee etsimään niitä itselleen omin päin.

Karkumatkallaan Rasmus törmää Paratiisi-Oskariin (jolta Suomen euroviisuedustaja Paradise Oskar on lainannut taiteilijanimensä), leppoisaan kulkuriin, joka ansaitsee niukan elantonsa soittelemalla harmonikkaa ja laulamalla iloisia lauluja. Oskar hyväksyy Rasmusen matkaansa.

Idyllinen kulkurinelämä muuttuu kuitenkin pian jännitysnäytelmäksi, kun parivaljakko joutuu tekemisiin aseistautuneen ryöstäjäkaksikon kanssa. Lämminhenkisellä tarinalla on onnellinen loppu: seikkailusta sankarillisesti selvittyään Rasmus löytää itselleen yllättäen niin isän, äidin kuin kodinkin.

Roolit vaihtoon

Markus Virran pieteetillä dramatisoimaan, ohjaamaan ja visualisoimaan esitykseen on oivallisesti tiivistetty polveilevan tarinan avainkohtaukset. Virran tulkinta Lindgrenin sadusta on tietoisesti perinteisellä ja miellyttävällä nostalgisella tavalla alkuperäisteosta kunnioittava.

Kolme taitavaa näyttelijää (**Simon Häger**, **Cécile Orblin** ja **Bror Österlund**) kertovat Rasmusen tarinan vuorottelemalla keskeisissä rooleissa. Hattuja, takkeja sekä gestiikkaa vaihtelemalla erikokoiset ja -olemuksiset näyttelijät solahtavat ihmeen vaivattomasti eri hahmojen nahkoihin.

Roolituksesta syntyy myös omanlaistaan teatterillista huumoria: esimerkiksi kohtauksessa, jossa Häger ja Orblin vaihtavat päittäin esittämiään rosvorooleja, huomaavat pituuseronsa ja yrittävät kurkottamalla ja polvia koukistamalla korjata muutoksen hahmojen habituksessa.

Österlundin Oskarin roolissa soittamat, hupaisat haitariviisut paitsi kuljettavat tarinaa ja luovat perinteikästä maalaistunnelmaa, myös tuovat esitykseen elävän musiikin orgaanisuutta.

Luonnollinen ajankuva

Kiertuenäytelmäksi lavastus on yllättävän kookas. Harmaat lautaseinäsermit taipuvat lempeästi tarinan vaihtuvien tapahtumapaikkojen kehyksiksi. Leveä ovi, pikkuikkuna ja näyttämökuvaa hallitseva kaappi toimivat näppärinä kulkureitteinä näyttelijöiden vaihtaessa lennossa roolista toiseen.

Konstailematon puvustus johtaa luontevasti ajatukset aikaan jolloin Ruotsista oli muutettu joukoittain Amerikkaan ja maaseudulle oli jäänyt kokonaisia kyliä tyhjilleen. Esityksen harmaanruskea värimaailma on luonnollinen ja toimii rauhoittavana kontrastina tarinan surullisille ja jännittäville sävyille.

Monet Lindgrenin rakastetuista saduista, kuten Peppi Pitkätossu, Ronja Ryövärintytär, Vaahteramäen Eemeli ja Veljeni Leijonamieli pyörivät suomalaisten teattereiden ohjelmistoissa tasaisin väliajoin.

Hauskaa, että Åbo svenska teaterissa on vaihteeksi tartuttu tähän harvemmin esitettyyn, mutta lindgrenmäiseen tyyliin sekä aikuisia että lapsia puhuttelevaan tarinaan. Rasmus på luffen on yhtä aikaa jännittävä, koskettava ja humoristinen. Ei ihme, että nuoret kemiöläiskatsojat jaksoivat istua keskittyneinä ja eläytyneinä melkein parituntisen esityksen ajan.

Karkumatkallaan lastenkodista Rasmus (Simon Häger, vas.) kohtaa Paratiisi-Oskarin (Bror Österlund).

ANNINA KARHU

[Rekommendera](#)

Copyright © 1996-2011 Turun Sanomat | | |